

YSQUARE

PRODUCTIE SDW-14B

AdviesCommissie Schade Grondwater

T.a.v. mevrouw [REDACTED]

Per email: [REDACTED]

Met kopie aan:

LTO-Nederland

T.a.v. mevrouw [REDACTED] en de heer [REDACTED]

Per email: [REDACTED]

Datum: 23 april 2021

Betreft: Reactie op voorstel vergoeding extra herinzaaikosten

Geachte commissie, geachte dames en heren,

1. Naar aanleiding van zienswijzen van DNL in verschillende gebiedsprocessen heeft de ACSG per e-mail van 2 april 2020 aangegeven onderzoek te (laten) verrichten naar de vergoeding van de extra kosten van herinzaai. Dit onderzoek heeft geresulteerd in het rapport van Hoving, I.E., G. Holshof, J.R. van der Schoot en R.F.A. Hendriks, 'Normbedragen extra herinzaai grasland door waterwinning', Wageningen Livestock Research 2021, Rapport 1296 (Hoving e.a. 2021) en het voorstel 'Kosten extra herinzaai' van de ACSG per brief van 10 maart 2021. De ACSG heeft het voornemen het uitgebrachte advies van Wageningen Livestock Research te volgen en vanaf 2020 toe te passen in haar schadeberekening (het **Voorstel**).
2. De ACSG heeft DNL en andere belanghebbenden gelegenheid gegeven commentaar te geven op Hoving e.a. 2021 en het Voorstel. Bij deze maakt DNL graag van deze gelegenheid gebruik. DNL heeft haar reactie afgestemd met en dient deze mede in namens LTO Nederland (hierna: **LTO**).

I. INHOUDELIJK COMMENTAAR

3. Op verzoek van DNL heeft De Bakelse Stroom het rapport Hoving e.a. 2021 voorzien van commentaar. Wij voegen de notitie van De Bakelse Stroom hierbij als Bijlage en verwijzen kortheidshalve naar de inhoud daarvan. DNL herhaalt hier alleen de eindconclusie van Van Bakel:

De studie van Hoving e.a. worden met een gedegen en state of the art aanpak de extra kosten van herinzaai afgeleid gebaseerd op de situatie van één proefboerderij en met gebruik van waarnemingen van 2 extreem droge jaren (2018 en 2019) wat betreft de achteruitgang van de grasmat. De resultaten zijn plausibel en voor gebruik door de ACSG geschikt, mits afspraken worden gemaakt over de incorporatie in de ACSG-procedure m.b.t. a) de extrapolatie van de kwadratische relatie bij op-brengstdepressies van meer dan 24% en b) hoe rekening te houden met de jaarlijkse vastgestelde kVEM-prijzen.

4. De omvang van de schade per % opbrengstdepressie die door Hoving e.a. wordt berekend, komt redelijk overeen met de schade zoals die eerder door De Bakelse Stroom is berekend ten behoeve van de zienswijzen in de ACSG-adviestrajecten in Manderveen en Wierden van DNL. De Bakelse Stroom beoordeelt de uitkomsten van Hoving e.a. als plausibel.
5. Wij merken op dat op dit moment geen rekening is gehouden met het altijd aanwezige risico van extra schade doordat dat de herinzaai mislukt. Indien herinzaai vaker nodig is, dan wordt dat risico ook groter. Indien daar in gebiedsprocessen aanleiding voor blijkt te zijn, dient dit mogelijk nog eens nader te worden onderzocht.
6. De toevoeging van een vergoeding voor extra herinzaai zoals voorgesteld door Hoving e.a. houdt volgens DNL en LTO een aanmerkelijke en ook noodzakelijke verbetering in van de adviespraktijk van de ACSG. De door Hoving e.a. gekozen benadering is goed in te passen in de TCGB/ACSG-systematiek. Terechte vragen en opmerkingen daargelaten, kijken DNL en LTO dan ook uit naar de spoedige implementatie van de inzichten uit Hoving e.a. 2021 in de ACSG adviespraktijk.

II. PERIODE WAAROVER DE VERGOEDING WORDT BEREKEND

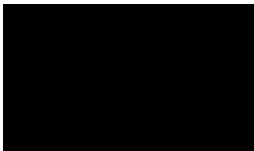
7. De ACSG onderzoekt in opdracht van de provincies het vermoeden van grondgebruikers dat zij schade lijden door een grondwateronttrekking. Hiertoe onderzoekt de ACSG in de eerste plaats of er sprake is van een causaal verband tussen de grondwateronttrekking en de schade en, zo een causaal verband wordt vastgesteld, de omvang van de schade. De ACSG is in het leven geroepen omdat van een landbouwbedrijf niet kan worden verwacht dat het over de specifieke kennis en deskundigheid beschikt die nodig is om schade als gevolg van een permanente onttrekking vast te stellen en te begroten.
8. Het feit dat door verdroging, naast opbrengstvermindering ook de kwaliteit van de grasmatten sneller verslechtert, is bij de ACSG al veel langer bekend. In 2011 heeft de ACSG ook al een voorstel gedaan voor een opslag op het normbedrag voor extra herinzaaikosten, maar dat voorstel werd door de drinkwaterbedrijven niet aanvaard. Vervolgens is het blijven liggen, terwijl de boeren in gebiedsprocessen het vermoeden van dit soort schade bleven aankaarten.
9. De ACSG geeft aan extra herinzaaikosten pas vanaf 2020 mee te nemen in haar schadeberekeningen. De ACSG geeft als reden dat de ACSG bij herzieningen van de methodiek en/of uitgangspunten voor schaderegelingen het moment van de vaststelling als ingangsdatum hanteert.
10. Het is niet duidelijk of de ACSG ook meent dat schade vanwege vermindering van graskwaliteit door de waterwinning vóór 2020 juridisch gezien niet voor vergoeding in aanmerking komt. Het feit dat de ACSG die schade niet berekent, lijkt daar wel op te wijzen. DNL en LTO verzoeken de ACSG in dit verband om toe te lichten hoe haar voorstel ten aanzien van de datum van ingang zich verhoudt tot het beginsel van volledige schadevergoeding in het Nederlandse schadevergoedingsrecht en artikel 7.18 lid 2 Waterwet in het bijzonder.
11. Zoals eerder toegelicht in de reactie van DNL en LTO op het voorstel voor de actualisatie van de normbedragen, dient de schade te worden vergoed en dus ook te worden berekend over de periode waarin de schade is geleden. Het hoofddoel van het Nederlandse schadevergoedingsrecht is immers om de schadelijdende partij zoveel mogelijk in de (vermogens)toestand te brengen waarin die partij zou zijn geweest, indien

de schade toebrengende gebeurtenis niet had plaatsgevonden. Dat doel wordt bereikt door het beginsel van volledige schadevergoeding.

12. Uit Hoving e.a. 2021 volgt - zoals al veel langer door de landbouw én de ACSG werd vermoed - dat de schade die wordt veroorzaakt door de winning ook schade in de vorm van een versnelde verslechtering van de grasmat omvat. Hoving e.a. begroten deze op de kosten van extra herinzaai. Nu het causaal verband tussen waterwinningen en deze schade aldus is vastgesteld en ook kan worden begroot, brengt het beginsel van volledige schadevergoeding met zich, dat deze schade ook over de jaren vóór 2021 dient te worden vergoed. Of de vaststelling van deze schade door de ACSG wordt aangemerkt als een herziening van de methode of uitgangspunten is juridisch gezien niet relevant.
13. In het licht van het voorgaande verzoeken DNL en LTO de ACSG om op verzoek van schadelijdende partijen ook de schade wegens versnelde verslechtering van de grasmat over het verleden te begroten op de kosten voor extra herinzaai conform de methode van Hoving e.a..

Hoogachtend,

Droogteschade Nederland B.V.

Bijlage: De Bakelse Stroom, Reactie op 'Normbedragen extra herinzaai grasland door grondwaterwinning' (Hoving e.a., 2021), april 2021